

Margit,
Miczike,

megettör-
r, Loson-
Anakhar-
rthélémy,
nthó La-
ló-hivatal

an közölt
Herczeg
Hanvai
Polnitzky

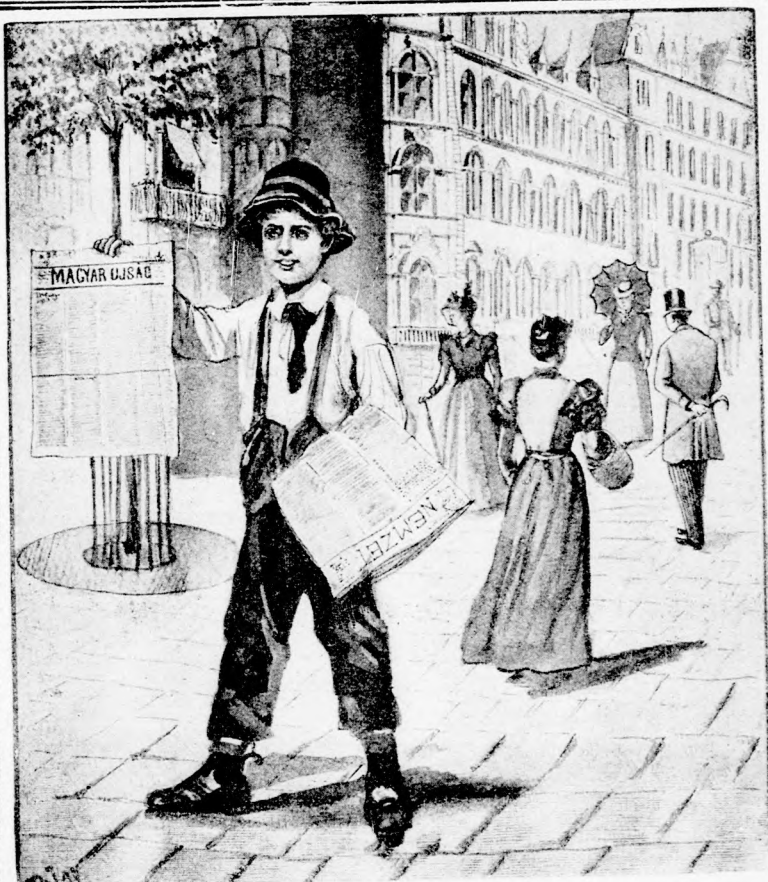
A.

s biczikli.
. A bam-
ékpárnak
Almásy
t igértél?
s jobban
Renée.
i András
g e sorok
Robert.
tárgyánál
rejtvényt
« hosszú
. Az ály-t
fölkelő
ily-t? —
siga-rejt-
közöltem
szem. —
del! Ugy
örömre
leményed
z aranyos
m szakad
zeretetre-
szatükrö-

lev. lapo-

BRÁRA.

KIS KÖZLŐLAP

A RIKKANTS. (Lásd a 298. lapon)

Szerkeszti Forgó bácsi.

LV. köt. 19. szám. Ára negyed-évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr. 1898. november 6-án.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

AZ ARANY-BÁNYA.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

IRMUSKA eddig mind össze egyszer járt lenni a bányában, akkor is a bácsi társaságában. Az a lejáró, melyen akkor szálltak le a mélybe, eléggé kényelmes volt, csak hogy meglehetősen távol esett a bácsi házától. Irmuska nem bizott magában, hogy gyalog-szerrel eljut oda, legalább is nem oly gyorsan, mint ahogy most izgatott türelmetlenségében óhajtotta. Tudta azonban, hogy közelebb is van lejáró. Egyik kirándulásuk alkalmával mutatta Dóra.

— Itt is lejuthatni a bányába, mondá. De itt csak kevesen járnak, mert ez még a régi lejárók egyike s nagyon fárasztó.

Akkor Irmuska nem törődött vele, de most eszébe jutott. Ha nem olyan kényelmes is mint a másik lejáró, de közel van s ez most a fő. Mentül hamarabb oda kell jutnia a fiukhoz, ki kell őket ragadnia a veszedelemből.

Szaporán lépegetve, közben néha futva is, hamar oda ért a nagy deszka-bódéhoz, mely a régi lejáró fölött emelkedett. A bódé ajtaja tárva állt s épp amint a leányka oda ért, több bányász bukkant elő a mélységből. Csakugyan fárasztó kapaszkodás eshetett itt, mert egyik bányász, már öreges ember, nagyon törülgette a homlokáról csurgó veritéket. Irmuska habozás nélkül lépett oda hozzá.

— Kérem szépen, vezessen le engemet a bányába! szólt kérő hangon. (Lásd a képet a 292. lapon.)

A bányász nagyon barátságos képű ember volt s mosolyogva felelt:

— Kivánjon valami egyebet, kisasszonykám! Szívesen szolgálok akár mivel, épp csak ezt nem tehetem meg.

— De én épp csak ezt kívánom! Ó, nagyon kérem, tegye meg! Sietős dolgom van oda lenni.

— Képzelem! Éppen ilyen kisasszonykának van ott dolga.

— Nem a magam kedveért megyek, de ott lenni vannak Dezső és Kálmán: a testvérem és az unoka-testvérem, a bácsi pedig azt beszélte, hogy ott veszedelem történhet. Senki sem tudja, hogy a fiuk ott járnak. Okvetetlenül el kell jutnom hozzájuk, hogy rábeszéljem őket a hazatérésre. Kérem szépen, vezessen le hozzájuk!

— Hm! Az bizony hiba, hogy az urfiak ott kószálnak, de a kisasszonykának mégis kár volna utánuk fáradnia. Láttam én őket ott már többször is; intettem őket, de hiába; persze, mert Kálmán urfi jól tudja, hogy Tarsoly Dávid nem szokott árulkodni. De most is majd haza kerülnek, csak úgy mint máskor.

— Igen, ha baj nem éri őket! De az a Béni épp az imént mondta nekem, hogy azon a helyen kotorásznak, amely beomlással fenyeget.

— Ez már komoly dolog! szólt Tarsoly Dávid s össze ránczolta a homlokát. Az a gézengúz Béni! Igazában ő lesz az oka, ha baj éri az urfiakat.

— No ugy-e, tenni kell valamit!

— Okvetlenül. Lemegyek magam és beszéllek az urfiakkal... csak hallgassanak a szavamra!

— Épp azért akarok én lemenni, szólt Irmuska. Én nem félek tőlök, akár meg is fenyegetem őket... bár mily módon, de

mentül előbb el kell őket onnan távolítani! Istenem, hiszen minden perczen rájuk zudulhat a veszedelem!

— Persze, persze! Hát nem bánom, levezetem a kisasszonykát. De nem tudom, kibírja-e... mert ez a régi lejáró nagyon fárasztó, itt létrákon kell lebozsátkozni, ez pedig bizony még veszedelmes annak, aki nem eléggé erős és ügyes

— Ó, ne féljen, birom én! Nem vagyok én gyöngé, sem ügyetlen, nem is félek. Csak siessünk!

A bányász még mint ha habozott volna; de végre mégis megindult a lejáró felé.

— Nem szeretem az egész históriát... nagyon nem szeretem. De ha már így van, hát menjünk!

Eljutottak az akna szájához, melyből létra meredezett ki.

— Majd én megyek elől, szólt Tarsoly Dávid. Jól fogózzék ám meg mind a két kezével. És soha el ne eressze a létrát... és mindig csak akkor ereszkedjék alább, mikor a fél-lábával egészen biztosan áll a létra-fokon. Induljunk, Isten nevében!

Leereszkedett a mélységbe, a leányka habozás nélkül követte.

Hamar meggyőződött Irmuska, hogy nem csekély feladatja vállalkozott. Kicsi kezével alig bírta jól megmarkolni a létra vastag fokait, melyek nyirkosak és sikosak is voltak; minden erejét meg köllött feszítenie, hogy biztosan fogózzék, mialatt fél-lábával alább bocsátkozva az alsóbb létra-fokra jutott. A fojtó, meleg levegő szinte elkábitotta; az a tudat pedig, hogy alatta száz öles mélység tátong, nem nagyon kellemes biztatással szolgált arra az esetre, ha valamiképp megcsuszna és leesne. Mind-azáltal egy pillanatig sem bánta, hogy

megindult erre a nyaktörő utra. Nem gondolt egyébre, csak kitűzött céljára: hogy a fiukat kiragadja a veszedelemből.

Szerencsére a tapasztalt bányász gondolt egyébre is. Irmuskának már reszketni kezdett keze-lába az erő-feszítéstől, de nem szólt róla; ellenben Tarsoly Dávid egyszerre csak megszólalt:

— No, most körülbelül fele-utján vagyunk, jó lesz megpihenni.

— Az valóban jó volna, vallotta meg a leányka. De hát itt nincs mód benne.

— Dehogy nincs! Álljon csak meg mind a két lábával a létra fokán, a kezeivel is fönn fogózzék meg. Így ni!

Irmuska megtette, a bányász pedig följebb kapaszkodott, egészen melléje, aztán, csak a bal-kezével fogózva, jobbjával hátulról átkarolta a leánykát, aki jól érezte, hogy izmos, biztos kéz tartja.

— Most vesse keresztül mind a két lábát és üljön rá a létra fokára, a hátát pedig támassza a mellemnek és ne féljen semmit. Nem éppen kényelmes karos szék, de itt ezzel is be kell érni.

— Ó, egészen jól megpihenek így! Szükségem is van rá, ha még csak fele utján vagyunk. Nem is tudom, hogy köszönjem meg nagy szíveségét.

— Szót sem érdemel. Szívesen teszem ilyen jó leánykának, aki a meggondolatlan testvére javáért ekkora fáradságra vállalkozik. Bizony nem akár melyik leányka merne bele fogni. Nem is értem, ilyen jó kisasszonykának hogy lehet olyan vásott testvére.

— Dezső eddig nagyon jó fiu volt, mentette Irmuska. Talán csak a Kálmán kedvéért teszi...

— Persze hogy Kálmán urfi csábitotta el, mind a kettőjüket pedig az a gézenguz Béni. No, nem beszélnek róla, de a

kisasszonyka már ugy is tud jóformán mindent, hát nincs miért elhallgatnom, hogy a két urfi bizony nagyon rossz utra

... VEZESSEN LE A BÁNYÁBA! (Lásd a 290. lapon.)

tévedt. De a Béni segítsége nélkül ez nem történhetett volna.

— De hát kicsoda ez a gonosz Béni?

— Bányásznak készült, de mindig tilos dolgokat mivelt. Az igazgatóság többször elcsapta, de irgalomból megint csak vissza

foga
végk
letrő
nak,
nélkü
hato
menn
ez a
hogy
sásan

—
talán
csön.

—
is lá
tette
rám.
véget
gyon
nem
hogy
való
még
kincs
hogy
utját
az ő
csak
mive
könn
egy-e
dara
mert
soksz
robb
jó é
jó de
hogy
már
szólj

fogadta. No, hallottam, hogy most már végkép kitiltották az egész bánya-területről. Bizony jó lett volna Kálmán urfinak, ha ez hamarább történik, mert e nélkül a hitvány ficzkó nélkül nem kaphatott volna úgy rá a bányára. Képzem, mennyi pénzébe került az urfinak, mert ez a gézengúz csak azért szolgált neki, hogy könnyű szerrel pénzhez jusson; busásan megfizetteté magát.

— Akkor hát az én pénzcsekemet is talán az ő számára kérték el tőlem kölcsön.

— Elkérték? No, kissasszonykám, nem is látja azt többé soha. Sokszor figyelmeztettem Kálmán urfit, de nem hallgatott rám. Persze, ha az apjának szólok, hamar véget ért volna az egész história. De nagyon szeretjük a mi áldott jó doktorunkat, nem akartuk megszorítani, biztunk benne, hogy Kálmán urfi végre is bele un a hiába való fáradságba. Azt hitte és bizonyosan még most is hiszi, hogy az arany-bányában kincset szerezhet. No, ha gondoltuk volna, hogy csakugyan célt érhet, akkor mégis utját állottuk volna, mert az a kincs nem az övé; de mi bányászok tudjuk, hogy csak haszontalan játék az, amit az urfi mivel. Nem lehet ám az arany kincshez könnyen hozzá jutni. Még ha rátalál is egy-egy gazdag arany-érre, csak egy-két darabkát törne ki, tovább nem boldogul, mert egész nagy alag-utakat kell kivájni, sokszor puska-porral, dinamittal sziklát robbantani, hogy utána lehessen menni a jó érnek. Hát engedték, hadd mulasson jó doktorunknak a fia. Hanem minapában, hogy a vízi veszedelem történt... no, akkor már csak nehezen birtuk megállani, hogy ne szóljunk.

— Istenem! Hát csakugyan Kálmán okozta a veszedelmet?

— Senki más. Ő persze azt hiszi, hogy nem tudjuk; de tudjuk mindnyájan. Szerencséje, hogy ember nem veszett oda, mert akkor egyik-másik hevesebb bányász-társam mégis rávallott volna; de mivel nem történt igazi szerencsétlenség, hát csak hallgattunk, hogy jó doktorunknak baja ne legyen. Mert a fia vétke miatt bizony talán még őt is elcsapták volna. Pedig szegény ember, jól tudjuk.

— De hisz' ez borzasztó! És Kálmán még folytatja... és most még az én Dezső testvérem is vele tart! Még valami újabb nagy bajt okoznak azon a veszedelmes omlós helyen!

— Ott saját maguknak szerezhetnek legnagyobb veszedelmet. Ha ott megmozdulnak a sziklák, akkor... Isten legyen nekik irgalmas!

— Jaj, siessünk! Hiszen ott vannak... ki tudja, melyik perczen következik be a veszedelem!

— No, talán még idején oda érünk. De ha már megpihent a kisasszony, hát induljunk tovább. Várjon csak, kisasszonykám; kiemelem ülő-helyéből és ráállítom a létra fokára, aztán mehetünk.

Megindultak s még jó ideig folytatták a fárasztó mászást lefelé. Végre-valahára elfogyott a létra, lejutottak a bányába. Irmuskának úgy zsongott, bizsergett minden izma és idege, hogy eleinte alig birt a lábán megállani. De megfeszítette minden erejét és elszántan mondá:

— Most már siessünk! Hamar oda érünk, ugy-e?

— Nem éppen. Az a hely messze van innen. Bele telik fél óra is, míg oda jutunk.

— Akkor hát annál inkább siessünk!
A jó Isten talán megsegít, hogy még ide-
jén oda érünk.

— Támaszkodjék rám, kisasszonykám.
Igy majd jobban bírja a járást.

S karon fogva megindultak a nagy
bánya tekervényes folyósóiba.

(Folytatása következik.)

A N I K Ó.

*NINCS nálamnál boldogabb gyerek,
Aki rám néz, arra nevetek.
Boldog vagyok! Van apám s anyám,
Mindegyiknek külön gondja rám.
S nagy-szüleim is vannak nekem,
Ők is mondják: »Te egyetlenem!»
Pedig van még egy kis öcsikém,
Nincsen párja a föld kerekén,
Ketten vagyunk boldog gyermekek —
Ketten vagyunk mi egyetlenek.*

Rejtett közmondás.

ék	ér	ur
reg	kör	ér
ész	ont	kos
üt	étel	evet
lő	les	akar
erjed	ir	

Az egyes szavak elé tett pótló betű azok értelmét megváltoztatja, a pótló betűk össze olvasásából pedig egy régi magyar példa-beszéd tűnik elő.

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Mesék.”

Az ifjúság számára írta Greguss Ágost.

KIRANDULÁS AZ AL-DUNÁN.

(Képekkel a 296. és 297. lapokon.)

KEDVES Forgó bácsi! Legelőször is szives bocsánatát kérem e megszólításért. Talán — nem tudom, de talán nincs jogom hozzá, mert már több esztendeje nem vagyok a kedves »Kis Lap« olvasója. Bajszos-szakálás legény lettem, hát bizony kinőttem a gyerek-sorból. Ámde még most is örömmel emlékezem vissza azokra a kellemes órákra, melyeket a »Kis Lap« nekem szerzett, és ez ösztönzött rá, hogy mint egyik régi hive soraimmal kedves Forgó bácsinál bekopogtassak.

Nem régiben ugyanis nagyon élvezetes kirándulásban vettem részt az Al-Dunán s az jutott eszembe, hogy irok valamit róla a »Kis Lap« kis olvasói számára. Talán érdekelni fogja őket, annál inkább, mert nem mindenki juthat el hazánk e gyönyörű tájkára, melyről Forgó bácsinál talán egy-két rajz is akadhat. (Akadt, ime közlöm is. F. b)

Sok szép tájéka van nagy Magyarországnak. Láttam a hatalmas Kárpátok felhőbe nyúló csucsait, láttam az Alföld végtelen rónáit is, de talán még ezeknél is elragadóbb az a kép, melyet a mi fenséges Dunánk nyújt, mielőtt hazánk földjétől elköszön, hogy azután idegen országokon át hömpölyögjön tovább célja felé, a Fekete-tengerbe.

Buziásnál ültünk hajóra, hogy Orsovára jussunk. Kellemes őszi nap volt, egész időnket a fődélzetem tölthetjük, gyönyörködve eleinte csak a Duna hatalmas vizében, mely itt már nem dél, hanem kelet felé folyik és már csak félig a miénk. Mert a bal partja magyar föld, de a jobb partja idegen ország, Szerbia földje. Jobbra-balra kevés látni való volt eleinte. Ez azonban nem tartott sokáig, kinálkozott csakhamar látni való bőven.

A távoli domborok egyre közelebb húzódtak a folyóhoz, nem sokára egészen hozzája értek, jobbról-balról mind magasabbra emelkedve. Végre megkezdődött a dunai szoros. Erdő borította hegyek alkotják a partot mindkét oldalon s a két hegyláncz közt épp csak annyi a hely, amely nyit a Duna hatalmas vize betölt. De ez még nem az igazi szoros út. Itt még néha meg-megnyílik a hegység, jobbra-balra mély völgyekbe pillantunk be, itt-ott helység is nyúlik el a hegy tövében, odább ismét ősi vár-rom tekint le ránk magas szikla-csúcsról. A magyar parton László-vára meredez, a szerb oldalon pedig a híres Galambócz vára, rég mult időkben a magyar vitézségnek gyakran tanuja. Magyar végvár volt ez hajdanában, sok hősi vér folyt el falain a hódító török elleni harcokban. Itt volt az, hogy egy hős lelkű magyar nő, a Duna

vizén hadi naszádot vezényelve, versenyt küzdött a vitézekkel, sőt még túl is tett rajtuk s maig is él a hira. Rozgonyi Ciczelle volt e bátor nő. Jeles költőnk, Arany János gyönyörű versben írta meg Rozgonyiné hősiességét; kis olvasóim talán már olvasták is. Ha nem olvasták, ajánlom, hogy olvassák el.

Galambócz közelében nagy szikla-tömegek emelkednek a jobb parton, tele barlanggal, szakadékkal. Ezek is híres helyek, de nem éppen dicséretes hírűek. A néphit azt tartja, hogy itt van a fészkek a veszedelmes kolumbácsi (galambóczyi) legyeknek, melyek nyáron roppant tömegekben lepik el nemcsak a környéket, hanem messze eső tájakat is a magyar al-vidéken s agyon csipkedik a mezőn legelő marhát, de néha még az embert is megölik.

Hajónk gyorsan siklott odább. A folyó mind-inkább keskenyedett, két* oldalt a hegység mint roppant szikla-fal meredeken nő ki a vízből. Egyszerre csak meg-lepődve kiáltottam fel:

— Ohó! Hát most mi lesz? Vége a Dunának? Hiszen szikla-fal állja el az utját!

Uti-társaim nevettek.

— Most már a Kazán-szorosban vagyunk. (Lád a képet a 296. lapon)

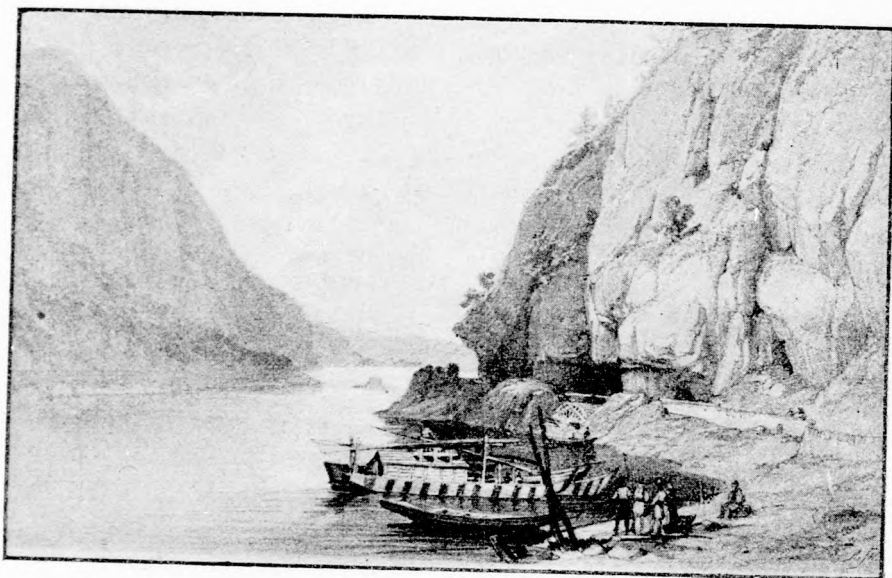
Gyönyörű, vadregényes látvány! A keskenyre össze szorult Duna itt helyenként alig 70—80 öl széles, de bezzeg annál mélyebb ám! Néhol csak 120—150 lábnyi mélységben érni a fenekét. Jobbra-balra ágaskodó magas szikla-fal kíséri. Ezek közt tört magának utat, de nem egyenesen, hanem kanyarogva, úgy hogy a hajó fődélzetéről mind-untalan olybá tünt fel, mint ha zárt katlanban volnánk, melyből nincs ki-

járás sem előre sem hátra. Csak midőn a fordulóhoz érünk, látjuk, hogy jobbra vagy balra nyitva az ut. De nyomban rá ismét olyan üst-forma helyre érünk. Így tart ez két órán át, mert a gyönyörű sziklaszoros majd tíz kilométer hosszú.

A földéletről azonban nem csak a sziklafalakban gyönyörködünk, hanem megbámuljuk az erélyes emberi akarat munká-

ját is és megemlékezünk a régi, ősrégi időkről, melyeknek itt érdekes nyomai láthatók. A magyar part szikla-falában látjuk egy nagy hazánkfiának nagy művét; a szemközt parti szirteken egy hajdani római császár művének nyomait. Az egyik a Széchenyi-ut, a másik a Traján útjának maradványa.

Ma-napság, gőzhajón, könnyen és kelle-

A KAZÁN-SZOROS. (Lásd a 295. lapon.)

mesen siklunk végig a Kazán-szoroson; de hát mikor még nem volt gőzhajó? Annak pedig nem nagy ideje. Nyáron lefelé persze leuszott a bárka, de fölfelé, víz ellenében, a folyó sebes sodra miatt evezővel nem boldogultak. A parton haladó lovak, kötelekkel föl vontatták volna a hajót; csak hogy a vízből kiemelkedő meredek szikla-falban nincs utnak helye.

Majdnem kétezer esztendővel ezelőtt egy jeles római császár, Traján, mégis tudott segíteni a bajon. Még pedig olyképen, hogy a víz rendes állása fölött nem nagyon magasan a jobb-oldali szikla-falba lyukakat furatott, egymástól körülbelül egy-egy ölnyire, egyenes vonalban. Ezekbe a mély lyukakba erős gerendákat illesztettek be, melyeknek nagyobb része kimeredt a

gi, ősrégi
mai lát-
an látjuk
művét; a
ni római
egyik a
utjának

és kelle-

előtt egy
s tudott
lyképen,
nem na-
lba lyu-
lól egy-
zekbe a
szettek
eredt a

viz fölött; a gerendákat aztán egymás közt bepallózták, mint a hidat. Ekkép tehát mértföldekre nyuló széles fa-erkély vonult végig a sziklafalak oldalában s emberek, lovak, kocsik kényelmesen járhattak rajta. Egy helyen a kemény szirt-oldalba be is vésték e nagy mű emlékezetét, hogy azt Traján császár csináltatta. E fölírásos hely ma is meg van és »Traján táblája« néven ismeretes. A bevéselt latin szavak egy része még olvasható is. Ámde a nagyszerű ut elpusztult, nem maradt belőle egyéb, csak a szikla-falba vágott lyukak, melyből hajdan a hid-tartó gerendák meredeztek ki. Ezek és a felírásos tábla emlékeztetnek a híres Traján utjára.

Szemközt, a magyar parton is van egy emléktábla a szikla-falban. Ez is egy nagy férfi emlékének szól, magyar hazánk nagy fiáénak: gróf *Széchenyi István*-énak. Csak hogy az ő emlékét nem csupán a tábla hirdeti, hanem remek műve is. Ő is épített ide utat a magyar part mentén, de nem ám korhadó, könnyen pusztuló fából, hanem úgy, hogy szinte el sem lehet pusztítani: a szikla-falba vágatta. Ez az ut néhol olyan, mint ha bolt-hajtásos folyosó volna, máshol viszont a vízbe beépített erős kőfal az alapja. Télen-nyáron mindenkor pompásan végig kocsizhatni a Kazán vizsorosán.

Lassankint szélesedni kezd a Duna, a sziklás hegy-

ség hátrább vonul a víztől, lankássá lett a part... kiértünk a szorosból. Nem sokára aztán Orsovánál partra szálltunk s vasuton, a legkellemesebb uti benyomások emlékével, térünk haza.

Várady Ernő.

A SZÉCHENYI-UT.

A RIKKANTS.

(Képpel a czimlapon.)

IDE hallgass, ide pillants!
 Én vagyok a vidám rikkants.
 Végig rikkantom az utcát:
 »Itt a »Nemzet« »Magyar Ujság«!
 Reggel, délben, este, éjjel,
 Hordogatom őket széjjel.
 De többféle lapom is van,
 Ott a sarkon tarsolyomban.
 Ez egy krajczár, az két krajczár,
 Isten engem, ez nem nagy ár.
 Egy lapot — sőt kettőt, hármat,
 Mindenki magához válthat.
 Csupa friss hír: budapesti,
 Triezsti és bukaresti,
 Berliini és pétervári,
 Bécsi, nándor-fehérvári,
 Van párisi és nápolyi
 És van konstantinápolyi.
 Afrikából, Ázsiából
 Észak- s Dél-Amerikából,
 S minden-ünnen ahol lőnek,
 A friss hírek csak úgy dőlnek
 Mi történik a vidéken:
 Vámos-Pércsen, Niklán, Nyéken,
 Nagy-Abonyban, Esztergomban,
 Tolnán, Tatán, Érhalomban,
 Világ s ország négy tájáról
 Sőt még az ég sátoráról
 Hoznak friss hirt az ujságok —
 Tessék, tessék uraságok!
 Koldus nem — csak szegény vagyok,
 Ujság-lapot árulgatok,
 Jó közönség ide pillants,
 Én vagyok a vidám rikkants!

A SOK-SZAVU RIGÓ.

— Egy érdekes madárról. —

SOK fajtája van a rigó-madárnak. Nálunk is él közülök akárhány és valamennyinek tulajdonsága, hogy jelesül fütyörész. De ezek mind gyarló kontárok ahhoz a rigóhoz képest, mely messze a tengeren túl, Észak-Amerikában van otthon. »Sok

szavu rigó« a neve, de akár csufondáros vagy tréfás rigónak is lehetne mondani.

Ez a rigó valóságos lángeész és fütytűművész, mert nem csak a saját nótája nagyon szép, hanem iziben eltanulja minden más madárnak is a fütytűt, hangját, annyira, hogy szebben produkálja, mint az, akitől eltanulta. Még pedig olyan nevezetes tehetsége van erre, hogy a pacsirta dalát épp oly tökéletesen utánozza, mint a sas rikoltását. Ezt a tudományát aztán nagy-hamisan használja.

A vadász, aki ott zsákmányra les, egyszerűen csak azt hiszi, hogy a környék minden fajta madara gyűlést tart és sorra produkálja magát, kinek szebb a nótája. De hiába néz körül, egyáltalában nem is lát madarat. Nincs is ott más, csak a rigó, meghuzódva valamelyik fa ágai közt. Es nem csak az embert tudja elámitani, hanem a többi madarakat is. A kisebb szárnyasok gyakran rémulten menekülnek, mert vércse, kánya vijjogását hallják egészen közlelől; pedig csak a hamis rigó tréfálta meg őket.

Ha elfogják és kalitkába zárják is, éppen nem mond le kópéságáról, sőt itt csinál még csak sok galibát. A kutya fölugrik és nyugtalanul néz szét, indulna de nem tudja merre, pedig tisztán hallotta, hogy a gazdája fütytett neki. Nem látja sehol. Vagy pedig a czicza szökken föl ijedten és menekül, mert egészen közlelől hallott fenyegető ugatást; viszont megforditva, a kutya harcziás kedvvel keresi a macskát, mely nincsen sehol, pedig tisztán hallatszott a nyávogása. Majd meg a kotlós tyuk szalad fölborzolt tollazattal ide-oda, mert kis csibéinek ijedt sipitását hallja, bizonyosan bajban vannak. Pedig szó sincs róla. Mindnyájokat a rigó bolondította el, pompásan utánozva hol ennek, hol amannak a hangját.

Ilyen csinyeivel sok mulatságot szerez. De szerez aztán tiszta élvezetet is, mert gyorsan tanul el szép nótákat, melyeket eljátszanak vagy elfütyülnek előtte. És ha jó kedvében van, órákig elgyönyörködteti hallgatóit.

— Állat-mese három képpel. —

KÖZEL a tó partjához bujkált Czinczogi a magas fűben. Ott találkozott vele Brekeke.

— Jó napot, kedves Czinczogi ur! Rég volt szerencsém. Hogy szolgál becses egészsége?

— Az csak megvolna úgy ahogy; de mit ér, mikor olyan rossz világot élünk! Örökös veszedelmek közt kell azt a kis eleséget megkeresni.

— Nagyon igaz! Sok az ellenségünk. Nappal az éhes gólya, éjjel a kegyetlen bagoly les reánk.

— Szégyen, hogy türjük ezt, az üldözést! pattogott Czinczogi. Tegnap is javában állt az egér-bál, mikor egyszerre csak ránk csapott az ellenség, futnunk kellett, ki merre látott.

— Szakasztott úgy volt a mi hangversenyünkkel, panaszkolta Brekeke. Valóban ideje volna, hogy tegyünk valamit.

— Rég mondom. De az atyámfiak gyávák, nem mernek bele fogni.

— Éppen így vagyok én is. Pedig csak merni kellene. Bátraké a szerencse!

— Jól mondja, kedves szomszéd. És ha mi ketten bele fognánk, tudom, nagy dicső-

séget aratnánk. Csak ki kellene eszelni, hogyan fogjunk bele.

— Először is a gólyával kellene végeznünk. Az nem is nagyon nehéz. Sokszor látom a gonoszt, amint a tó partján lesben áll, addig-addig, hogy végre elnyomja az álmom. Ilyenkor könnyű volna hurkot vetni arra a veszedelmes csőrére. Csak hogy nekem nincs rávaló pányvám.

— Majd szerzek én. Bejáratos vagyok egy kamrába, ahol van efféle holmi.

— Akkor bizonyos, hogy el is fogja, vitéz Czinczogi ur. És ha elfogta, egyenest csak hozzám vezesse, majd én gondoskodom szerszámokról, hogy lánczra verhessem a gonoszt. Éh-halálra fogjuk itélni, ez lesz a legméltóbb büntetése.

— Ugy lesz! Meglesz!

Hire terjedt a tóban is, a mezőn is, milyen hatalmas hősi tette készülnek Czinczogi és Brekeke. Megbámulták és előre is lelkesen üdvözölték a bátor hősokeket, bár akadtak, akik a fejüket csóválták.

— Gondold meg jobban, Brekeke, szólt a vén Kurutty. Soha sem hallottam én még, hogy hős került volna ki a családból.

— Kerül most! válaszolt Brekeke elszántan. A jeles példa pedig majd követőkre talál.

A mezőn meg a vén Farkinczás aggodalmaskodott:

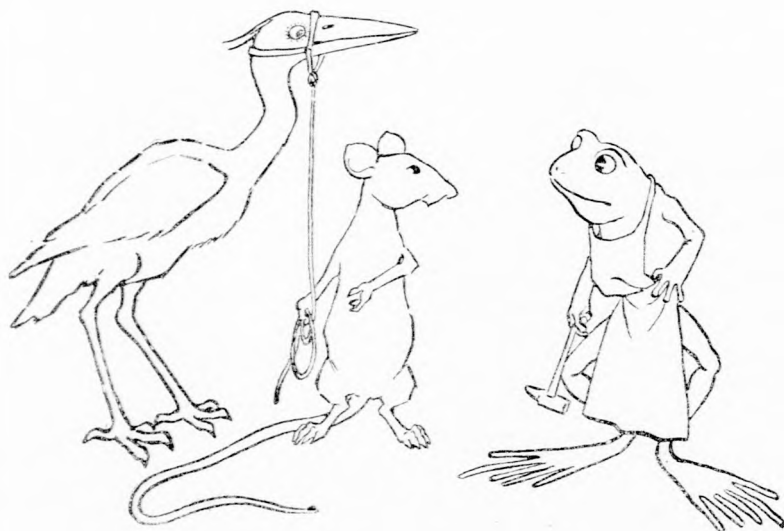
— Eszeden járj, Czinczogi! Bele törhetik a bicskád s akkor későn fogsz jajgatni.

— Egy életem, egy halálom, de a szavamát beváltom! szavalta hős Czinczogi. Megszabadítom nemzetségünket az ősi ellen-

ségtől! Késő unokák is zengeni fogják a tetteimet. Elég sokáig éltünk gyáva hirben, hadd tudja meg a világ, hogy nem csak futni és bujkálni tudunk.

Zugó éljenzés követte a bátor nyilatkozatot. A félénk Farkinczásnak el köllött hallgatnia.

A két szövetséges nem is késedelmezett. Mindjárt másnap hozzá látott a nagy tett végre-hajtásához. Hős volt Czinczogi, abban

— ITT A GONOSZ! (Lásd a 301. lapon.)

semmi kétség; de okos is akart lenni. Bátorság és okosság szépen megférnek egymással.

Már ott állt a torkos gólya a tó partján, persze prédára lesve. Czinczogi és Brekeke óvatosan közeledtek a magas fűben.

— No, csak bátran, rajta! biztatta Brekeke az ő vitéz társát.

— Igen is... de előbb tudnom kell,

hogy már alszik-e a gonosz? Hát ha még nem fáradt el?

Valóban úgy látszott, mintha a gólya megmozdult, sőt éppen hátra felé pillantott és fülelt volna. De ez bizonyosan tévedés volt, mert a gólya aztán ismét mozdulatlan maradt.

— Könnyen ráismersz, mikor már szunyókál, szólta Brekeke. Olyankor jobbra-

balra dülöngél s a fejével bóbiskol. Sokszor láttam. Hát csak jól figyeld meg. Én addig elő hozom a szerszámjaimat.

Nem nagy idő telt bele, már a gólya dülöngélni kezdett, aztán álmosan bóbiskogott a fejével.

— Itt az idő, most vagy soha! gondoló Czinczogi és dologhoz látott.

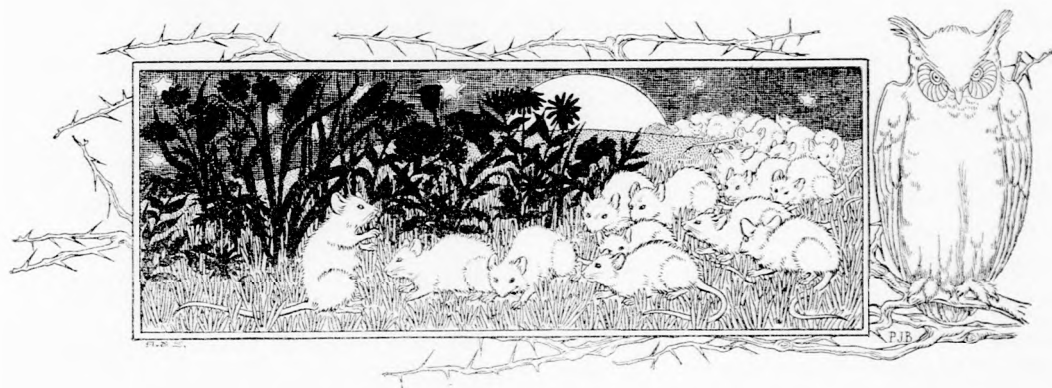
Fényesen sikerült! Maga sem hitte volna, hogy az óriás ellenség oly könnyen megadja magát. Diadalmasan vezette Czinczogi a foglyát Brekeke elé.

— Itt a gonosz, elfogtam! (Lásd a képet a 300. lapon.) No, most már te végezz vele?

— Jaj, jaj, mi lesz velem? siránkozott a gólya. Ó ti hatalmas hősök, irgalmazatok!

— Nincs kegyelem, a földön nincs számodra irgalom! felelt Brekeke zordonan. Lánccra verlek, aztán törvényt látunk fölötted.

— Mindjárt össze hívom az egér-országgyűlést, szólta Czinczogi. Teljes ünnepieséggel mondjuk ki rá az ítéletet.

AZ EGÉSZ EGÉR-NEMZETSÉG ÖSSZE SEREGLETT.

Iziben hirtelen terjedt az egész rétségen a nagy eseménynek. Az egész egér-nemzetiség össze sereglett a nagy gyűlésre. Czinczogi fogadta őket s büszke megvetéssel pillantott a féiénk öreg Farkinczásra, aki most röstelkedve huzódott meg a leghátsó sorokban.

— Vezessék elő a bűnöst! parancsolá Czinczogi.

Brekeke vezette elő a meglánccolt ellenséget.

— No, kegyetlen gólya, szólta Czinczogi, most végre ütött az órád. Ha tudsz valamit a mentségedre, szólj!

A gólya először is nagyot nevetett.

— A mentségemre? Legföljebb azt mondhatnám, hogy nagyon együgyűek vagytok, de én azért nagyon szeretlek, mert jóizű a husotok. Téged, jámbor Czinczogi, ezzel a Brekeke pajtásoddal, mindjárt ott a tónál bekaphattalak volna; de mert kitaláltam az oktondi terveteket, hát

ide jöttem, mert így több jó falathoz jutok. Hahaha! Legalább tizet elfogok közületek.

Egyet rándított a csőrén-lábán s lehullt róla a hozzája képest gyarló gyöngö bilingcs. Rémülten ugrált fel az egér-gyűlés.

— Jaj, már szabad! Jaj, mindjárt megszindnyájunkat!

Futottak a hányan annyifelé. De bajosan menekülhettek volna, ha jó szerencsájökre a hatalmas gólya, épp mert nagyon sok volt a préda, meg nem zavarodik, hogy melyiket is csipje meg először. Hirtelenkedve kapkodott jobbra-balra, ez alatt pedig az egér-sereg elillant a magas fűben. Csak Czinczoginak harapta le a gólya a farkát. Ez kevés volt, hát Brekeke felé kapott, de ekkor már ezt sem foghatta meg jól, csak a czombjából csipett ki egy darabot.

— No, majd megkaplak én benneteket máskor! monda és odább röpült.

Bekákék a vízből, egérék a földalatti lyukakból sokáig nem mertek előbujni. Akkor is szidták Czinczogit és Brekekét, akik olyan veszedelmet idéztek föl s most ugyan meglapultak és szégyenkeztek. Ellenben dicsérték a vén Kuruttyot és Farkinczást, akik előre bizalmatlankodtak és most is így szóltak:

— Az erőtlen erőlködés mindig pórul jár. Kiki mérje meg az erejét, mielőtt valamibe kezd, mert az egér, ha gólyával mérkőzik, nem vitéz, csak — oktalan.

A BŰVÉSZ.

— Orosz népmese. —

ELT egyszer egy paraszt ember, aki szégyen volt, mint a templom egere; de ezse meg annyi volt, hogy háromnak is tellett volna belőle.

Bogár volt a becsületes neve.

Fogta magát egyszer a paraszt-ember, ellopta egy paraszt-asszonynak a vég vásznát; aztán elrejtette a szalma közé. Mikor ez megtörtént, kezdte híresztelni, hogy ő nagy jövődö-mondó, ért a jóslás mesteriségéhez.

Elment hát hozzá az a paraszt-asszony is, és kéri, mondaná meg neki, hová lett a vászna?

Kérdi tőle Bogár:

— Hát aztán mit adna kend a munkámért?

— Nem sajnálnák kigyelmedtől egy zsák buza lisztet meg egy font vajjat.

— Jól van. All az alku!

Bogár hozzá fogott a varázsló mondókáihoz, s meg is mondta az asszonynak, hol van az ő vég vászna.

Két-három nap mulva elkötötték a földes uraságnak a szép csikáját. Bogár kötötte el, s az erdőben egy fához pányváztta.

Elküldött a földes uraság a paraszt-emberhez. Az megint csak rákezdedt a mondókájára, s rövid gondolkodás után így szólt az emberekhez:

— Siessetek! A csikót megtaláljátok az erdőben, egy fához kötve.

Csakugyan megtalálták a csikót a kijelölt helyen. A gazdája száz forintot küldött Bogárnak, akinek a hire hamar elterjedt az egész országban.

Hát egyszer csak eltűnt a hatalmas császárnak a gyönyörű gyémánt-gyűrűje.

Nagyon buslakodott miatta a császár, mert még az öregapjától kapta, s tudta, hogy szerencsétlenséget hoz az országra meg ő rá magára is, ha nem találják meg.

Keresték a gyűrűt, mindenütt keresték, de sehol sem akadtak rája. Elküldött hát

a császár Bogárért, a híres bűvészt, s megparancsolta neki, hogy rögtön jöjjön elibe.

Megfoglák a parasztot, betolták egy kocsiba, s aztán a császár elé vezették.

— No, most el vagyok veszve! gondolta a paraszt. Honnan tudjam én, hová lett az az ördögös gyűrű? Csak ne legyen jó kedve a császárnak, tudom Istenem, holnap ott leszek, ahol az ördögök tánczólnak!

— Jó napot, paraszt! mondja a császár. Jósolj nekem! Ha kitalárod az igazat, arannyal fizetek meg érte. Ha nem, egy fejjel megrövidítelek.

És rögtön megparancsolta, hogy Bogárt külön szobába vezessék, ahol egész éjjel végezheti a mesterségét. Reggelre aztán mondja meg, hogy mire ment a tudományával.

Bogár, a szegény paraszt, körül néz és így gondolkodik:

— Hogy feleljek a császárnak? Eh, legjobb lesz ha elszököm. Ugy biz' én! Harmadik kakas-kukorékoláskor megszököm innen.

A czár gyűrűjét pedig hárman lopták el. Az udvari inas, a kocsis, meg a szakács. Biz' ezek szepegeve ültek a cseléd-szobában.

— No most mit csináljunk fiuk mi? Ha ez az ördögös boszorkány-mester megtudja az igazat, el vagyunk veszve. Hallgatódzunk az ajtajánál. Ha nem szól semmit, akkor mi se szóljunk. De ha szól — ej, akkor nem segíthetünk magunkon más-kép mint ha bemegyünk és megkérjük, hogy ne áruljon el bennünket.

Először az inas sompolygott az ajtóhoz. Mikor oda ér, épp először kukorékol a kakas. Bogár, aki benn várta a szókésre kitüzött időt, így szól:

— Hál' Istennek, egy már itt van, csak kettőt kell még bevárnom. Szaiad eszeveszetten az inas a társaihoz:

— Jaj, jaj! Felismert! Alig értem az ajtóhoz, így szól: »Egy már itt van, kettő van még hátra.«

— Várjatok csak, megyek én! mondja a kocsis. Hogy oda ért, másodszor kukorékol a kakas.

— Jól van, mondja benn a paraszt; kettő megvan, csak egy van még hátra.

— Ó, pajtásaim, mondja a megrémült kocsis, engem is felismert.

Mondja a szakács:

— Társaim, ha engem is felismer, bemegyünk, a lábai elé borulunk s megkérjük, kimélje meg az életünket.

S ment hallgatódzni. Hogy oda ér, harmadikat kukorékol a kakas.

Bogár keresztet vet magára s így szól:

— Mind a három megvan!

S ezzel rohan az ajtóhoz. Amint szalad, elibe jő a három jómadár, a lábai elé borulnak s így könyörögnek:

— Ne taszits bennünket a veszedelembel!... Ne szólj a császárnak... Nesze, itt a gyűrű!...

Bogár ránczba szedi a homlokát s rákezdi:

— Most már mit lehet tenni? Szégyeljétek magatokat. Javuljatok meg! Menjétek Isten hírével. Most az egyszer, nem bánom, megbocsátok!

Aztán óvatosan fölfeszegette a padlót, s a gyűrűt a deszka alá rejtette.

Reggel kérdi a császár:

— Nos, paraszt, hogy állunk?

— Jól, a bűvészetemmel megtudtam, hogy Felsőged gyűrűje a palló alá gurult.

Fölfeszegették a pallót, hát megtalálták alatta a gyűrűt.

A császár bőkezűen megajándékozta a parasztot, s megparancsolta, hogy jól lássák el étellel, itallal.

Ő maga pedig, a hatalmas császár, lement a kertjébe sétálni, s amint ott megy, maga előtt az uton meglát egy kis bogarat. Föl-szedi, s oda megy vele a paraszthoz:

— Hiszen jós vagy, mondd meg nekem, mi van a kezemben?

Bezzeg megijedt a parasztocka s félelmében maga elé morogta:

— Hiába, szegény Bogár, most a császár kezei közé estél!

— Jól van, már megint igazat mondtál, mondja a császár.

S megduplázta a szerencsés parasztnak szánt ajándékot és nagy becsüléssel engedte haza az okos Bogárt.

Fordította *Fried Margit*.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LV. köt. 17-dik számában közölt betű-rejtvények megfejtése:

1. Zuhatag. 2. Elefánt. 3. Éjjel. 4. Székelység.

Helyesen fejtették meg: Sziklay Vera, Woida Margit, Mäder testvérek, Gyermek Kálmán, Kelényi Józsika Mérey Ágosta, Hampel Ferencz (részben), Ebeczky Gabriella, Werkner Albert, Kerpely Ilma, Sári és Brunó, Halász Imre (részben), Winkler Mariska (részben), Erdődy László, Osztóics Irén, Posch Boriska, Fried Ernő és Béla, Schreiber testvérek (részben), Rappensberger Emmi és Laczi, Kováts Piroska, Jusztusz Hajnalka, Szerelemhegyi Ervin (Első levélnek írásod biztató. *F. b.*), Bárdosy Valéria (részben), Husz Micsike, Farkas testvérek, Preisach Frida, Boros Emmike, Kazy Péter, Herczeg testvérek, Izsák Erzsi és Zsiga, Waldmann Livia, Gyika Marianne és Alice, Robitsek Magda, Kohn Sándor, Koronhály Zoltán, Kazy Livia, Szemeray Annuska és Irénke (Levelező lapon irni nem hiba, ha csak nem irunk különösebben bizalmas dolgokat. Nincs tehát miért mentegetőznötök. Dehogy is haragszom! *F. b.*), Lukács Irma, Murgu Jancsi, Péterfy Vilma, Goldheim Károly, Záborszky Dezső, Veress Gizella, Badics Gizi, Schwarcz Irénke, Virág Rózsika és Juliska, Nagy Lenke és Ernő, Hajnik Ilonka.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett *Erdődy László, Nagy-Bányán*, kinek a jutalom-könyvet (»Az új Kőcsoz Peti«, pompás színes képes-könyv, *Kozma Andor* ver-seivel) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« LV. köt. 16-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Schönstein Mariska, Valásek Annuska, Koronhály Zoltán.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Kotsiss Andor. A petroleum igenis latin szó s értelme kő-olaj. Péter is latin név. *Petrusból* származik, mely követ, kősziklát jelent. — **Fran-csics Dora.** Ugy van, amint olvastad. Én is láttam Németországban, ha nem csalódom az oldenburgi hercegségben, egy pásztor-embert harisnyát kötni, míg körülötte a nyája legelészett. Nekünk furcsa volna az olyan juhász, akinek se szakála se bajusza, az orrán meg pápaszem ül és ezen fölül még harisnyát is köt mint valami vén asszony, aki-hez bizony nagyon is hasonlít. Pedig az a német juhász ilyen volt. Írásod takaros. Csütörtök este mindig ott lelsz. — **Gosztonyi testv.** Orvosi taná-csot nem adok, legföljebb akkor, ha a bábutok beteg. Jó születek s az áldott nagy-mama bizo-nyára gondotokat viselik. Ha keserű is az orvos-ság, de használ. Az okos és tapasztalt doktor bácsi rendeleteit követni tartoztok. Tehát csak bizvást szedjétek az orvosságot! — **Waldmann Livia.** Már az olyan részletekbe nem mehet bele a »Kis Lap«, hogy innen elfogadtok képes lev. lepot, amonnan meg nem. Ezen az uton hova tovább, a »Kis Lap« szerkesztősége közvetítő irodává lenne. Pedig a föladata és hivatása más. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉS.

Farkas Laczi (Budapest, Szentkirályi-utca 22.) *Koronhály Zoltán* (Trencsén.) *Koch Nándor* (Budapest, I. Uri-utca 64/66) *Erdődy László* (Nagy-Bá-nya.) *Szekula György* (Budapest, II. Mész-utca 23.) szívesen viszonozza a hozzá küldött képes lev. lapokat.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ EMLÉK-SOBRÁRA.

Zmeskáll Istvánka (mint kis kertje termésének árát) 1 frt.

A »KIS LAP« minden kötetéhez díszes szín-nyo-matu bekötési táblák kaphatók. Egy bekötési tábla ára 60 kr. A »Kis Lap«-nak fél-évi folyamából telik egy kötet. Megrendelő ezim: *Athenaeum könyvkiadó-hivatala, Budapest, Ferencziek-tere 3.*

szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Ferencziek-tere, 3-ik sz., Athenaeum-épület.
Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.